

”Kirkonkelloa” vetämässä

Raahen Energialaitoksella työskentelevä Arto Ravander on vuodesta 1998 saakka pitänyt huolta siitä, että Raahen kirkon numerokello pysyy kunnossa. Näissä merkeissä miehen on kavuttava 52-metriseen kellotapuliiin vähintään kerran viikossa. Eräänä elokuisena päivänä hän sai seurakseen kaupunginsihteeri Pekka Leppikankaan, joka halusi omin silmin nähdä, miten yli 90-vuotiaan kellon vetäminen tapahtuu. Matkan aikana selvisi monta asiaa, kuten sekin, että ajan kulumista ei suinkaan kuuluteta kaupungille sähköllä toimivilla kirkonkelloilla, vaan aivan omalla kellollaan.

Kellotapuliiin omistaa seurakunta, mutta aikaa näyttävä kello on kaupungin omistuksessa. Kellon huoltaminen on perinteisesti kuulunut Energialaitokselle.

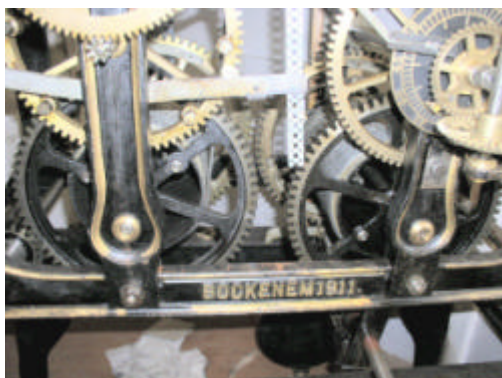
Päästäkseen ”työmaalleen” Arto Ravanderin on kavuttava viidet erilaiset portaat, joista kuvan kapeat laivaportaat ovat toiseksi viimeiset.

Askelmia on kaikkiaan 165 ja Artoa ennen niitä kapusi 12 vuoden ajan Väinö Vaihoja ja sitä ennen Martti Aarnio, joka osasi myös purkaa ja kasata kellon.

Kellon koneisto sijaitsee puisessa kopissa tornin keskellä. Tässä Arto näyttää, mitä ulkona oleville viisareille tapahtuu, kun sisällä pyöritetään kellon säätöpyörää. Takana näkyy yksi tornin neljästä kellotaulusta, joiden taustavalot on nykyaikaistettu syttymään automaattisesti.

Kellon säätö meneillään. Käsillä tekeminen kulkee Artolla suvussa: hänen äitinsä isoisa Adolf Fredrik Rafael Westman (1863-1942) takoi aikanaan mm. Raahen kirkon kattokruunut ja lampetit.

Vuonna 1911 valmistettu kellokoneisto on kunnoltaan kuin uusi. Arton mielestä laite kestää vielä ainakin toiset sata vuotta ja olisi kellolle suoranainen häväistys, jos se muutettaisiin toimimaan sähköllä.

Aikakellon punnukset painavat yhteensä 380 kiloa, joten on parempi pysytellä vähän sivummalla. Tässä vaiheessa painot ovat vielä alhaalla, mutta seuraavaksi Arto veivasi ne korkeuksiin käsikäyttöisellä veivillä. Punnusten laskeutuminen kestää taas viikon päivät.

Tämä on se kello, joka soittaa raahelaisille kaikki täydet ja puolet tunnit. Kielen virkaa toimittaa iso vasara, joka iskee kellon kylkeen ulkopuolelta.

Tornitasanteelta löytyvä suuri "vellikello" on edelleen soipa peli. Sen käyttötarkoitus tosin jäi vielä arvoitukseksi. Näköalat ympäri kaupunkia ovat huikeat iltahämärässäkin.

(Teksti ja kuvat: Irmeli Marttila)

Julkaistu Rännärin Suvannosta -tiedotuslehdessä 30.8.2003